

2020 M. PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATA

Panevėžys
2021 m.

IVADAS

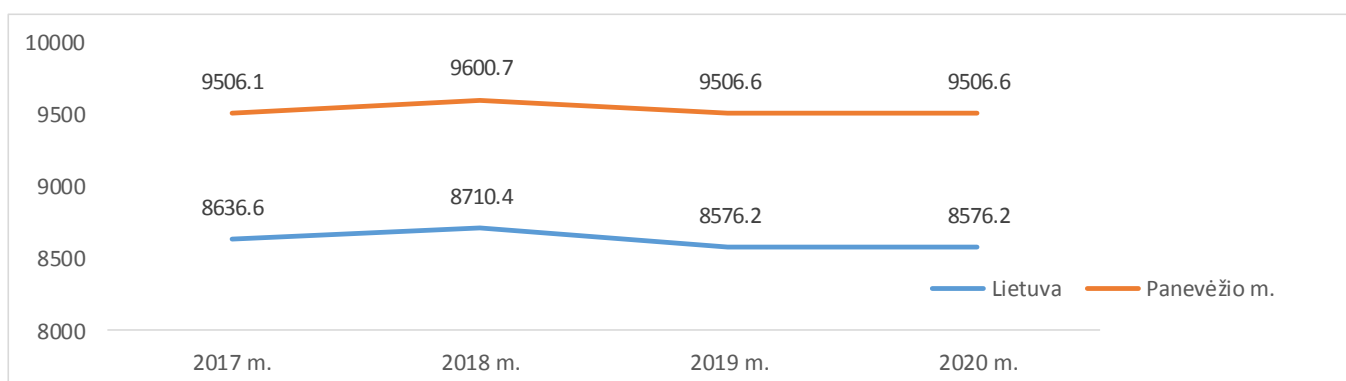
Gyventojų sergamumas – vienas iš svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Sergamumas skirtingai nuo mirtingumo, kuris yra vienkartinis reiškinys, parodo kai kurių ligų paplitimą, kuris dažnai riboja žmonių darbingumą, sukelia socialinius, ekonominius pokyčius. Todėl duomenys apie bendrąjį gyventojų sergamumą bei sergamumą tam tikromis ligomis yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritetas sveikatos problemas. Be šių duomenų neįmanoma formuoti sveikatos politikos, sėkmingai valdyti sveikatos sistemos ir įvairių lygių sveikatos priežiūros tarnybų, negali efektyviai funkcionuoti sveikatos sistema. Nuolat stebint ir analizuojant pokyčius, šie duomenys leidžia prognozuoti sergamumo tendencijas, skatina visuomenės sveikatos mokslą.

Sergamumo ir ligotumo statistinių rodiklių tikslas yra stebėti ir vertinti Lietuvos gyventojų sveikatos būklę pagal susirgimus užregistruotus sveikatos priežiūros įstaigose, stebėti sergančių gyventojų charakteristikas, sveikatos būklės rodiklių pokyčius.

Sergamumo ir ligotumo statistiniai rodikliai yra tiesiogiai skaičiuojami iš administracinio duomenų šaltinio – Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinės sistemos (PSDF IS). Skaičiuojami tik duomenys įvesti į PSDF IS. Duomenis į PSDF IS įveda visos sveikatos priežiūros įstaigos turinčios sutartis su Ligoninių kasomis. Paslaugos, apmokamos iš PSDF privalo būti įvestos į PSDF IS. Iš kitų šaltinių apmokėtos paslaugos gali būti nepilnai įvestos į PSDF IS. Į PSDF IS duomenų neįveda kai kurios biudžetinės sveikatos priežiūros bei privačios sveikatos priežiūros įstaigos, neturinčios sutarčių su Ligoninių kasomis. Vertinama, kad PSDF IS duomenys apima: 100 proc. priminių sveikatos priežiūros apsilankymų pas gydytojus, 90 proc. antrinio ir tretinio lygio apsilankymų pas gydytojus, 40-50 proc. apsilankymų pas odontologus, 99 proc. stacionaro ligoninių.

LIGOTUMAS

Pastarųjų ketverių metų laikotarpiu (2017–2020 m.) Panevėžio miesto gyventojų ligotumas lenkė Lietuvos vidurkį (žr. 1 pav.).

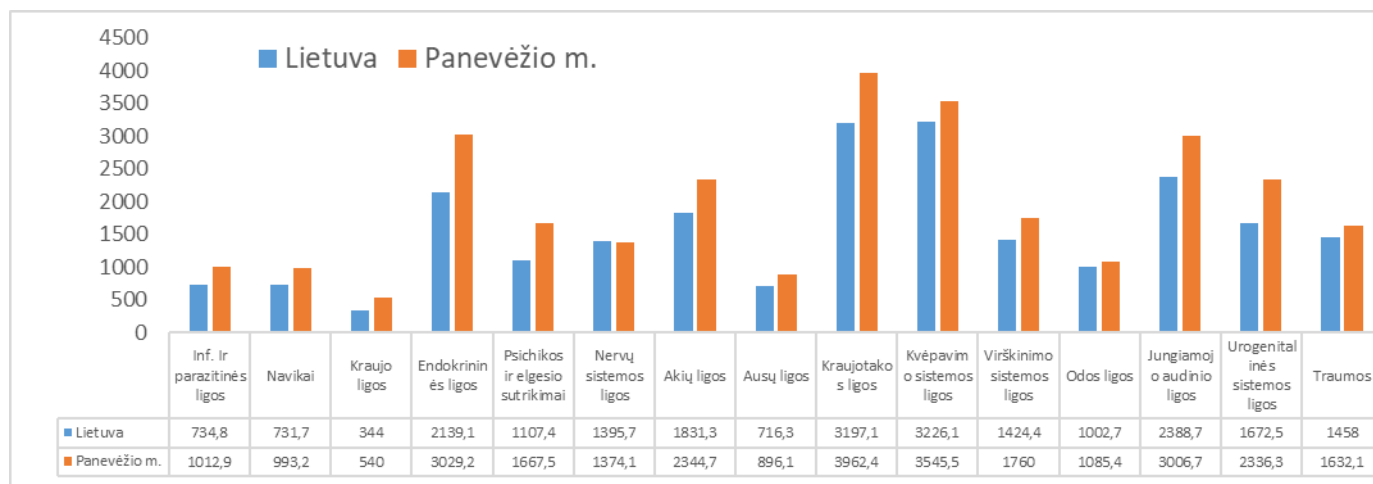

1 pav. Ligtumas (A00- T98) Panevėžio m. savivaldybėje ir Lietuvoje 2017–2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Lietuvos Sveikatos rodiklių duomenų bazė)

2020 metais Panevėžio mieste pagrindinės ligotumo priežastys buvo kraujotakos sistemos ligos (3962,4/ 10 000 gyv.) ir kvėpavimo sistemos ligos (3545,5/10 000 gyv.) (žr. 2 pav.).

Daugelį metų didesnis sergamumas fiksuojamas vyresnių nei 65 metai gyventojų tarpe.

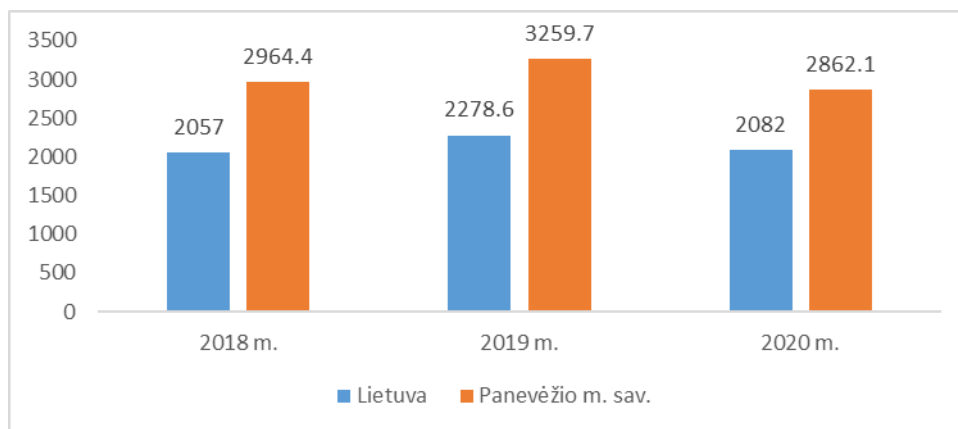

2 pav. Ligtumas pagal ligų lokalizaciją Panevėžio m. savivaldybėje ir Lietuvoje 2020 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Lietuvos Sveikatos rodiklių duomenų bazė)

ENDOKRININĖS SISTEMOS LIGOS

Endokrininė sistema, *systema endocrinum* – belatakės, arba vidaus sekrecijos liaukos, kurios į kraują išskiria specifinius cheminius junginius – **hormonus**, reguliuojančius vidines organizmo funkcijas. Pagal statistinius duomenis, Panevėžio mieste ligotumas endokrininės sistemos ligomis lenkia Lietuvos vidurkį. Tačiau lyginant su 2019 metais, matome, kad tiek Panevėžio mieste tiek ir Lietuvoje ligotumas mažėja.

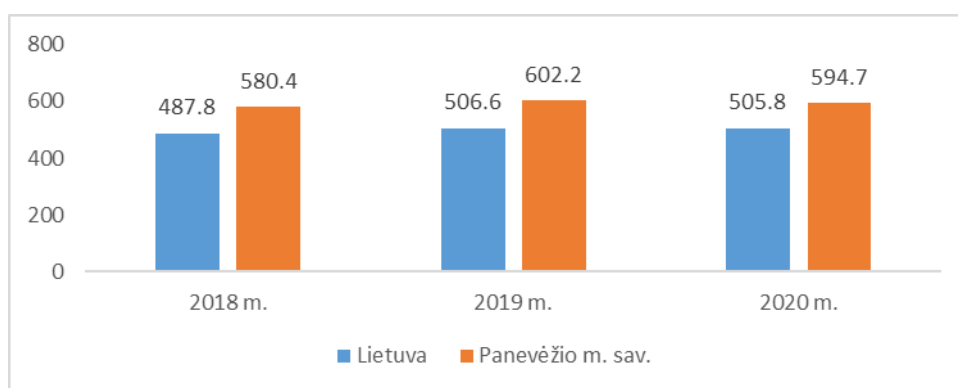

3 pav. Ligotumas endokrininės sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio m. savivaldybėje 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Cukrinis diabetas – tai lėtinė endokrininė liga, trunkanti visą žmogaus gyvenimą nuo jos nustatymo. Sergant šia liga dėl kasos išskiriamo insulino trūkumo ar netinkamo jo veikimo, kai organizmas negali jo veiksmingai pasisavinti ir panaudoti, sutrinka visa medžiagų apykaita, didėja gliukozės kiekis kraujyje, blogėja žmogaus savijauta.

Lyginant trijų metų laikotarpį (2018-2020 m.) matome, kad 2020 metais Panevėžio mieste ligotumas cukriniu diabetu sumažėjo iki 594.7/ 10000 gyv.

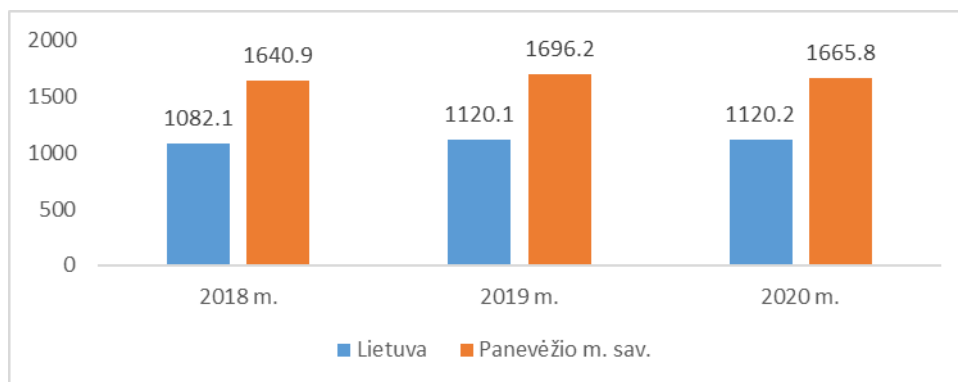

4 pav. Ligotumas cukriniu diabetu Panevėžio mieste ir Lietuvoje 2018 -2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

PSIHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAI

Panevėžio mieste ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais skaičius lenkia šalies vidurkį. Lietuvoje lyginant su 2019 metais šis rodiklis išliko stabilus, o Panevėžio mieste sumažėjo.

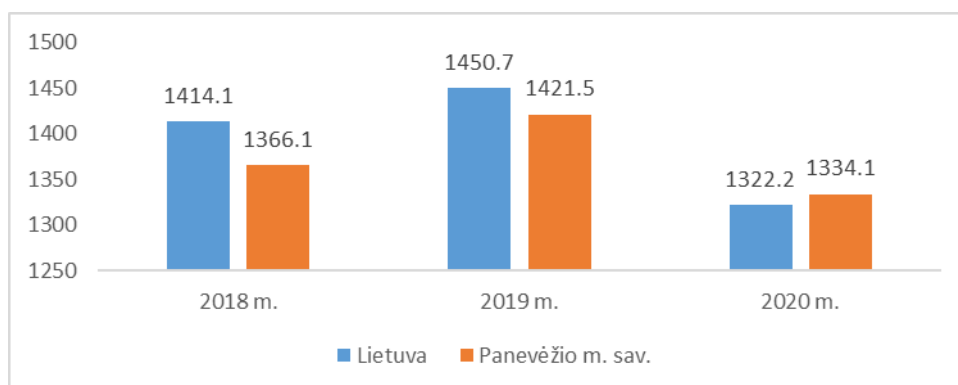

5 pav. Ligtumas psichikos ir elgesio sutrikimais Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

NERVŲ SISTEMOS LIGOS

Ligtumas nervų sistemos ligomis Panevėžio mieste nuo 2019 metų sumažėjo nuo 1421.5 iki 1334.1 atvejų 10 000 gyventojų, tačiau lenkė Lietuvos vidurkį.

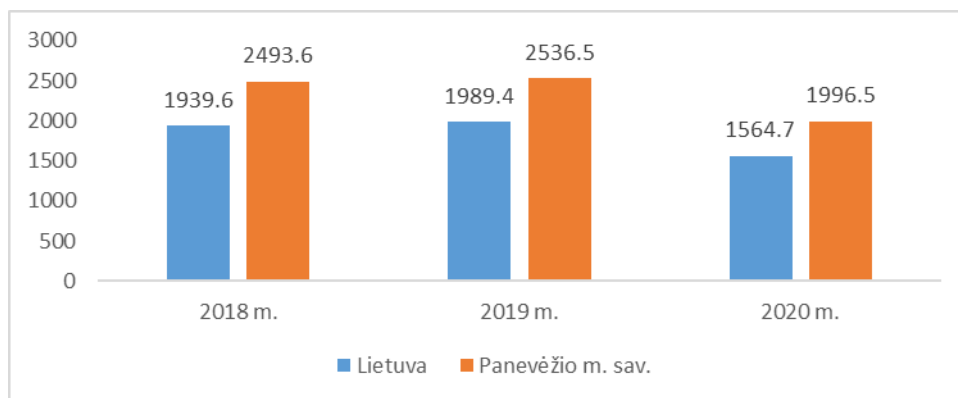

6 pav. Ligtumas nervų sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

AKIŲ LIGOS

Panevėžio mieste ligtumas akių ligomis 2020 metais sumažėjo iki 1996.5/10000 gyv. Tačiau lenkė Lietuvos vidurkį.

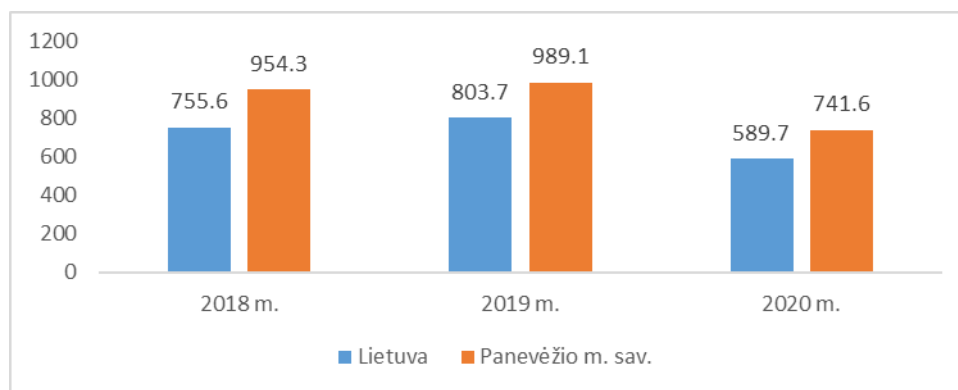

7 pav. Ligotumas akių ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

AUSŲ LIGOS

Ligotumas ausų ligomis Panevėžio mieste 2020 metais sumažėjo, tačiau lenkė Lietuvos vidurkį.

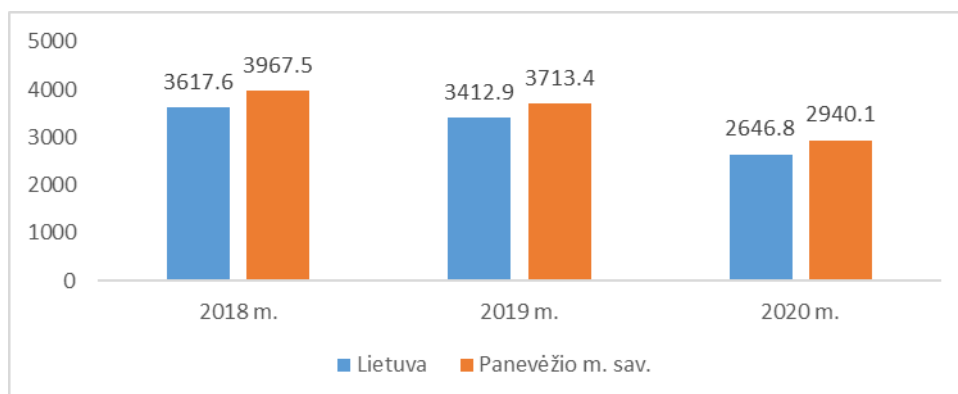

8 pav. Ligotumas ausų ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOS

2020 metais Panevėžio mieste ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis lenkė Lietuvos vidurkį. Tačiau lyginant su 2019 metais šis rodiklis sumažėjo iki 2940.1/10000 gyv.

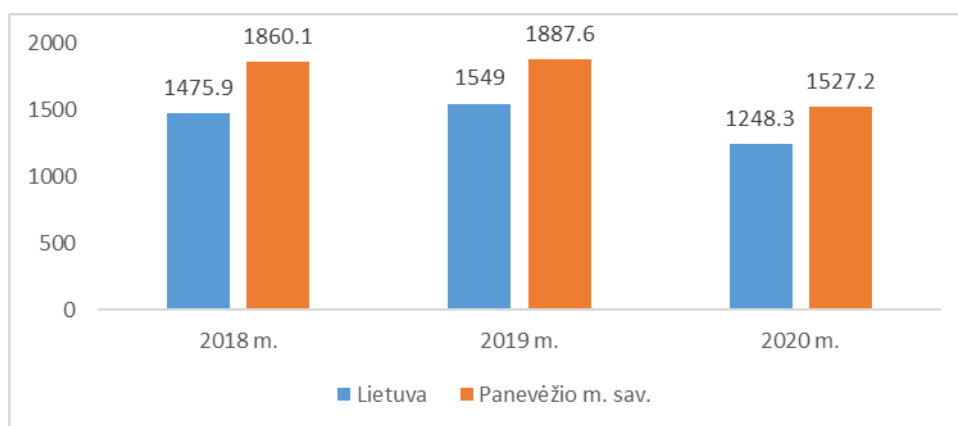

9 pav. Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOS

Ligotumas virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste 2020 metais sumažėjo.

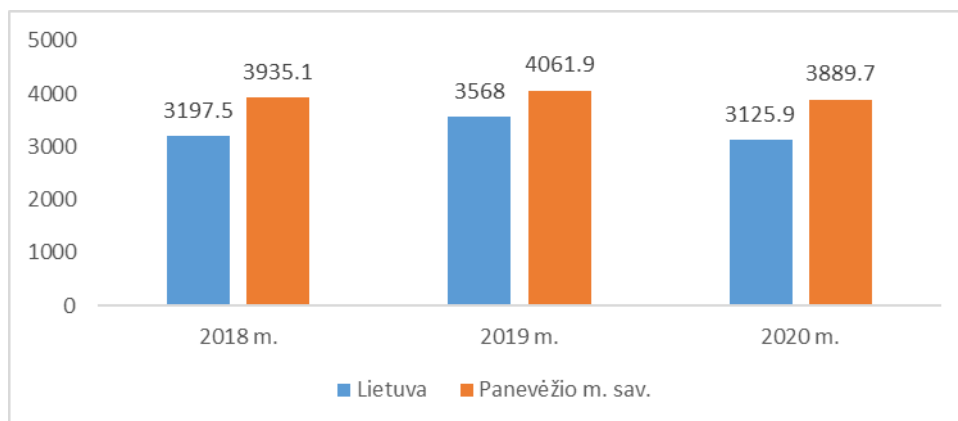

10 pav. Ligotumas virškinimo sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGOS

Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis Panevėžio mieste lyginant trijų metų laikotarpį (2018-2020 m.) 2020 metais buvo mažiausias.

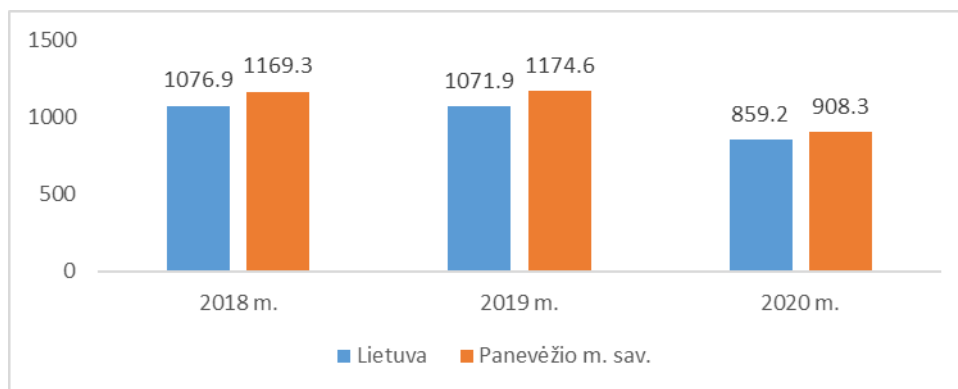

11 pav. Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

ODOS IR POODŽIO SISTEMOS LIGOS

Panevėžio mieste ligotumas odos ir poodžio ligomis nuo 2019 metų mažėja.

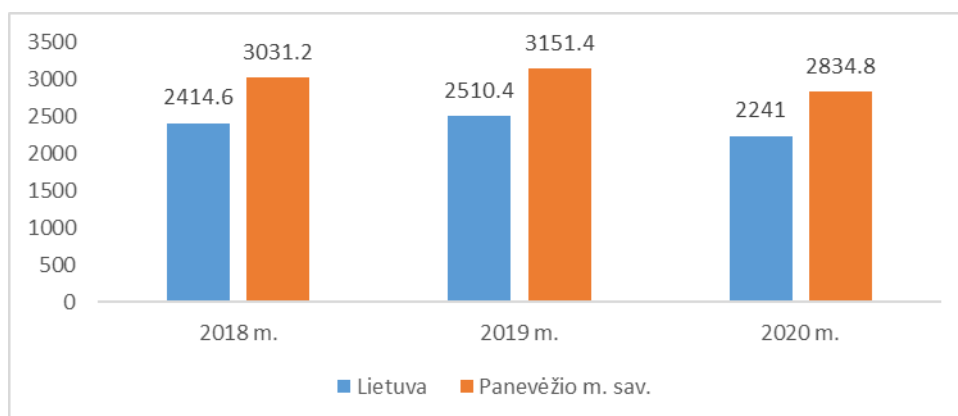

12 pav. Ligtumas odos ir poodžio sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

JUNGIAMOJO AUDINIO IR RAUMENŲ SKELETO LIGOS

Nuo 2019 metų Panevėžio mieste ligitumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis sumažėjo nuo 3151.4 iki 2834.8 atvejų 10000 gyventojų.

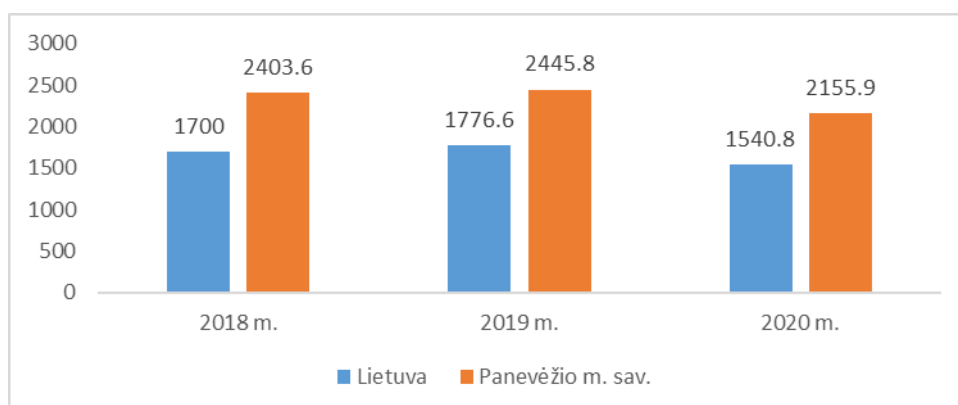

13 pav. Ligitumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

UROGENITALINĖS SISTEMOS LIGOS

Ligitumas urogenitalinės sistemos ligomis Panevėžio mieste 2020 metais sumažėjo.

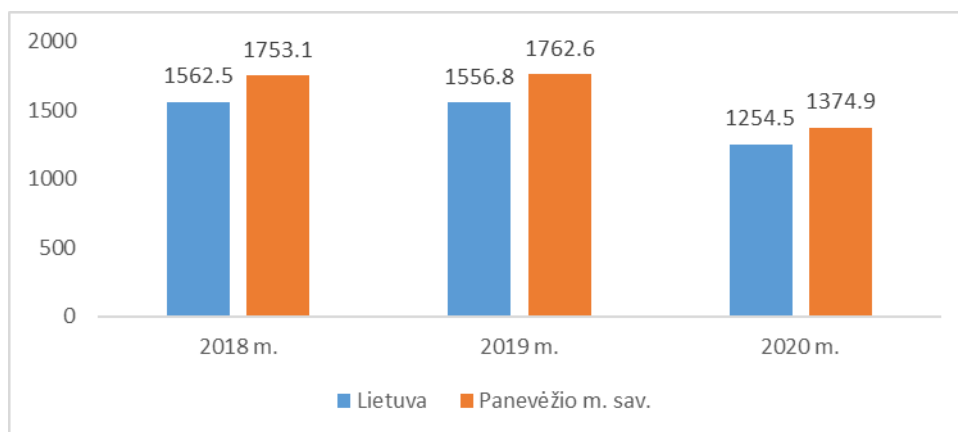

14 pav. Ligtumas urogenitalinės sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

TRAUMOS

Ligtumas traumomis Panevėžio mieste žymiai sumažėjo.

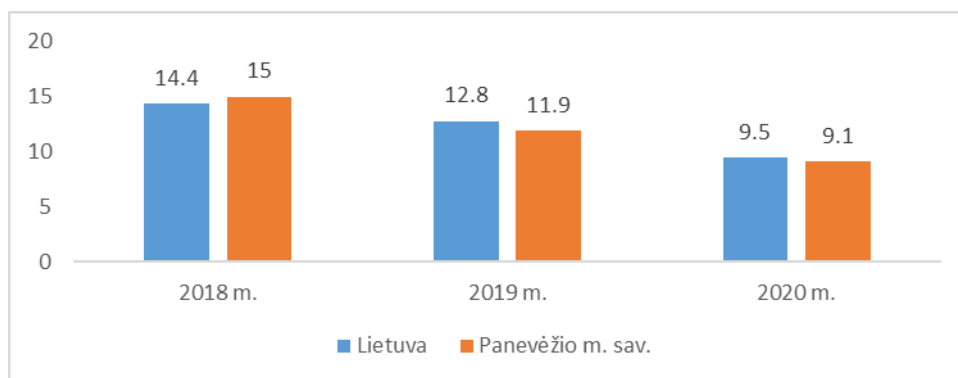

15 pav. Ligtumas traumomis Lietuvoje ir Panevėžio miestuose 2018 -2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

TUBERKULIOZE

Ligtumas tuberkulioze Panevėžio mieste nuo 2018 metų mažėja.

16 pav. Ligtumas tuberkulioze Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2018-2020 m. 10 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

